

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	1
----------------	---

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

1. Σπουδαιότητα του θέματος των διηγήσεων.....	3
2. Καινοδιαθηκικά δεδομένα.....	4
3. Σκοπός, μέθοδος και διάταξη της ύλης	6

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Ιστορία της Ερμηνείας της διήγησης

1.1 Θέση της διήγησης στη λειτουργική παράδοση.....	11
1.2 Πατερική ερμηνεία της διήγησης του πολλαπλασιασμού των άρτων	14
1.2.1 Αντιοχειανή Σχολή.....	15
1.2.2 Αλεξανδρινή Σχολή.....	19
1.3 Πορεία της έρευνας στη νεότερη εποχή.....	25

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Ιστοριοφιλολογική Ερμηνεία των Διηγήσεων

2.1 Το πρόβλημα της ιστορίας των διηγήσεων	37
2.2 Διπλές διηγήσεις της Καινής Διαθήκης.....	38
2.3 Διπλές διηγήσεις στο ευαγγέλιο του Ματθαίου	40
2.3.1 Διπλές διηγήσεις στο ευαγγέλιο του Μάρκου.....	42
2.3.2 Θεωρίες Παράλληλων Κύκλων για τις διπλές διηγήσεις	44
2.3.3 Η άποψη του Achtemeier για τις διπλές διηγήσεις.....	47
2.3.4 Νεώτερες απόψεις και θεωρίες της λειτουργίας των παράλληλων κύκλων και σύγχρονες προσπάθειες ερμηνείας των διηγήσεων.....	55
2.3.5 Συμπεράσματα.....	58
2.4 Σχέση της διήγησης του Λουκά με τις διπλές διηγήσεις των άλλων συνοπτικών	62
2.5 Φιλολογική ανάλυση των κειμένων	65
2.5.1 Ο χορτασμός των πεντακισχιλίων στο κατά Μάρκον ευαγγέλιο (Μκ. 6:30-44)	65
2.5.2 Ο χορτασμός των τετρακισχιλίων στο κατά Μάρκον ευαγγέλιο (Μκ. 8:1-10)	96
2.5.3 Ο χορτασμός των πεντακισχιλίων στο κατά Ματθαίον ευαγγέλιο (Μθ. 14:13-21).....	107
2.5.4 Ο χορτασμός των τετρακισχιλίων στο κατά Ματθαίον ευαγγέλιο (Μθ. 15:32-39).....	114
2.5.5 Ο χορτασμός των τετρακισχιλίων στο κατά Λουκάν ευαγγέλιο (Λκ. 9:10-17).....	118
2.5.6 Ο χορτασμός των τετρακισχιλίων στο κατά Ιωάννην ευαγγέλιο (Ιω. 6:1-15).....	129

2.6	Σύγκριση των διηγήσεων.....	149
2.6.1	Σχέση της διήγησης του Ιωάννη με τους συνοπτικούς.....	149
2.6.2	Συμπεράσματα.....	162
2.7	Παλαιοδιαθηκικό υπόβαθρο των διηγήσεων.....	163

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

Κοινωνιολογική προσέγγιση

3.1	Νέες μέθοδοι ερμηνείας της διήγησης.....	169
3.1.1	Ιστορία της εφαρμογής των κοινωνιολογικών μεθόδων στη νεώτερη βιβλική έρευνα.....	171
3.2	Η πολιτιστική ανθρωπολογία ως μέθοδος έρευνας.....	173
3.3	Η τροφή ως θέμα της πολιτιστικής ανθρωπολογίας.....	176
3.4	Η τροφή ως σύμβολο στην ιουδαϊκή παράδοση και σε χριστιανικά κείμενα του Ιου μ.Χ.....	181
3.5	Τα γεύματα στην πρώτη χριστιανική κοινότητα.....	193
3.5.1	Ελληνορωμαϊκά γεύματα.....	199
3.5.2	Ιουδαϊκά γεύματα.....	204
3.5.3	Μεσσιανική τράπεζα.....	213

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

	Ιδιαιτερότητες των γευμάτων των ευαγγελικών διηγήσεων.....	220
--	--	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

Ευχαριστιακή προσέγγιση των διηγήσεων του πολλαπλασιασμού των άρτων

4.1	Εισαγωγή.....	223
4.2	Ευχαριστιακές καταβολές της Καινής Διαθήκης.....	224
4.3	Συνοπτική αναφορά της βιβλικής θεώρησης της ευχαριστίας του Τελευταίου δείπνου.....	227
4.4	Ο ευχαριστιακός χαρακτήρας των διηγήσεων του θαύματος του πολλαπλασιασμού άρτων.....	232
4.5	Θέση των διηγήσεων του πολλαπλασιασμού των άρτων στην αρχέγονη χριστιανική κοινότητα.....	239
4.6	Από την πράξη της κλάσης του άρτου στις διηγήσεις του πολλαπλασιασμού των άρτων.....	246
4.6.1	Σχέση διηγήσεων του πολλαπλασιασμού και γραπτών πηγών του αρχέγονου χριστιανισμού.....	248
4.6.2	Πως γράφουν οι ευαγγελιστές τις διηγήσεις του πολλαπλασιασμού των άρτων.....	255

	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	261
--	-------------------	-----

	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	269
--	-------------------	-----

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Οι ευαγγελικές διηγήσεις του πολλαπλασιασμού των άρτων είναι ένα σημαντικό θέμα της ευαγγελικής παράδοσης. Σχετίζεται με το θαυμαστό χορτασμό ενός πλήθους ανθρώπων που ακολουθούν τον Ιησού σε ερημική τοποθεσία. Ο Ιησούς δείχνει ευσπλαχνία και χορταίνει το πλήθος με ελάχιστα εφόδια από άρτους και ιχθείς.

Το θαύμα δείχνει να είναι ιδιαίτερα αγαπητό στην πρώτη εκκλησία αφού το καταγράφουν όλοι οι ευαγγελιστές και οι Μάρκος και Ματθαίος διπλά. Συνολικά απαντάται έξι φορές στην Καινή Διαθήκη και αυτό είναι δηλωτικό της σπουδαιότητάς του για την πρώτη εκκλησία. Το γεγονός, ότι εντάσσεται στο θέμα των γευμάτων του Ιησού με τους μαθητές και το λαό που τον ακολουθεί, αποτέλεσε ενδιαφέρον θέμα και ερμηνεύτηκε τόσο από τους Πατέρες της εκκλησίας μας όσο και από νεώτερους ερμηνευτές. Διατηρείται στην ορθόδοξη λατρεία στην ακολουθία της αρτοκλασίας ενώ το ιδιαίτερο ευχαριστιακό λεξιλόγιο των διηγήσεων δείχνει ότι πιθανόν υπάρχει κάποια σχέση με τον Τελευταίο Δείπνο του Κυρίου με τους μαθητές του. Η ευχαριστιακή προσευχή και η κλάση του άρτου που περιγράφεται στις διηγήσεις δείχνει να σχετίζεται με τις πρώτες μορφές ευχαριστίας της αρχέγονης εκκλησίας και τις μορφές που αυτή πήρε στο πέρασμα των χρόνων.

Η παρούσα μελέτη φιλοδοξεί να δώσει μια ολοκληρωμένη ερμηνεία κάτω από το πρίσμα των κλασικών αλλά και των σύγχρονων μεθόδων ερμηνείας και να αναδείξει την ευχαριστιακή ερμηνεία των διηγήσεων. Τελικός της στόχος είναι να αναδειχθεί η ευρύτερη αντίληψη του όρου της ευχαριστίας ως έκφραση της εκκλησιαστικής ταυτότητας της αρχέγονης εκκλησίας και να συμβάλει στον επαναπροσδιορισμό μιας νέας θεώρησης της αναζήτησης των απαρχών του χριστιανισμού.